

# **PRORAČUNSKI VODIČ**

## **Uvodna riječ Župana**

Poštovani stanovnici Primorsko-goranske županije

Kao i prošle, i ove smo godine izradili Vodič uz Proračun kao još jedan korak u jačanju transparentnosti rada Županije.

Županijski proračun složen je financijski dokument u kojem se ponekad ni stručnjacima nije lako snalaziti te se ovim Vodičem želi na jednostavan, razumljiv i slikovit način dati uvid u temeljne proračunske pojmove, županijske prihode i rashode, projekte, aktivnosti i temeljne županijske politike.

Svrha ovog Vodiča, osim povećanja transparentnosti rada Županije i informiranja naših građana o načinu raspolaganja javnim sredstvima, je i povećanje interesa javnosti za županijske aktivnosti i projekte te, u konačnici, i njenoj većoj uključenosti u proračunske procese Županije.

Upravo u cilju navedenog, Primorsko-goranska županija je u 2016. godini pristupila i bila jedna od prvih županija u projektu Otvoreni proračun Hrvatske zajednice županija te pozivamo sve građane da se, osim putem ovog Vodiča, o proračunu naše Županije informiraju i putem aplikacije Otvoreni proračun na našoj web stranici.

## OPĆENITO O PRORAČUNU

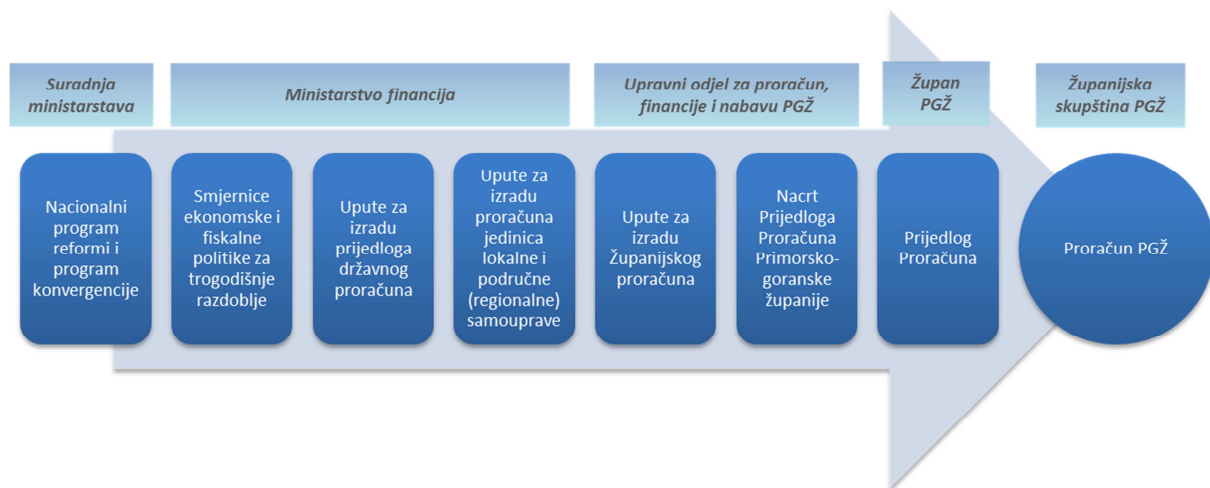
### Što je proračun?

Županijski Proračun je dokument kojim se u skladu sa zakonom procjenjuju prihodi i primici te rashodi i izdaci Županije za jednu godinu, a donosi ga Županijska skupština kao njezino predstavničko tijelo.

*Uz proračun za sljedeću godinu Županijska skupština donosi i projekcije za iduće dvije godine pa govorimo o trogodišnjem proračunskom okviru.*

### Kako nastaje Proračun?

Iako Županijski proračun predstavlja najvažniji financijski dokument Županije može ga se promatrati i sa pravnog, političkog, ekonomskog i socijalnog aspekta i upravo ta njegova složena priroda zahtijeva strogo formalan pristup pri njegovom planiranju, izradi i donošenju sa jasno utvrđenim odgovornostima za pojedinu fazu.



### Glavne funkcije Županijskog proračuna su:

- Da prikazuje najvažnije ciljeve Županije u fiskalnoj godini.
- Da služi kao instrument kojim se utječe na ekonomsko stanje lokalnog okruženja.
- Da služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava.

### Osnovne informacije koje pruža proračun

Kao dokument kojim se najavljuje način prikupljanja i distribuiranja županijskih prihoda, Županijski proračun mora dati informaciju o:

- ukupnom iznosu raspoloživih prihoda Županije
- načinu kako će se prihodi ostvariti
- ukupnom iznosu javne potrošnje
- rasporedu raspoloživih sredstava na pojedine javne funkcije, programe, aktivnosti i projekte

## Od čega se proračun sastoji?

Struktura i izgled Županijskog proračuna propisana je Zakonom o proračunu i čini ga:

- **Opći dio Proračuna** - sastoji se od Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja u kojima su prihodi i primici prikazani prema prirodnim vrstama, a rashodi i izdaci prema ekonomskoj namjeni kojoj služe.
- **Posebni dio Proračuna** – u njemu su iskazani svi planirani rashodi i izdaci razvrstani prema propisanim proračunskim klasifikacijama koje omogućuju lakše praćenje i snalaženje u Proračunu.

*Proračunske klasifikacije jesu: organizacijska, programska, funkcijska, ekonomska, lokacijska te izvori financiranja.*

Iz posebnog dijela proračuna moguće je utvrditi koje su to aktivnosti i projekti koje Županija planira financirati, vrste rashoda i izdataka koje se u njima pojavljuju, iz kojih sredstava se isti financiraju, te tko je organizacijski nadležan za provedbu planiranih aktivnosti i projekata

- **Plan razvojnih programa** - dokument sastavljen za trogodišnje razdoblje, koji sadrži ciljeve i prioritete razvoja jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom proračuna. U naravi, Plan razvojnih programa predstavlja poveznicu Proračuna sa Županijskom razvojnom strategijom, odnosno njenim strateškim ciljevima i prioritetima.

## Što su to proračunski korisnici?

Proračunski korisnici Primorsko-goranske županije jesu one ustanove kojima je Županija osnivač i koje se većim dijelom financiraju iz županijskog Proračuna i navedene su u Registru korisnika proračuna koji se objavljuje u Narodnim novinama. Županija trenutno ima 92 proračunska korisnika među kojima su: 7 ustanova u zdravstvu, 5 ustanova u socijalnoj skrbi, 3 ustanove u kulturi, 32 osnovne škole, 30 srednjih škola, 4 učenička doma, 3 ustanove iz područja zaštite prirode, prostornog uređenja i ruralnog razvoja, te vijeća nacionalnih manjina.

*Osim proračunskih korisnika Županija je nadležna i za Županijsku upravu za ceste Primorsko-goranske županije koja ima status izvanproračunskog korisnika što znači da Županija ima odlučujući utjecaj na upravljanje.*

Financijski planovi svih županijskih proračunskih korisnika sastavni su dio Proračuna Primorsko-goranske županije tako da možemo govoriti o konsolidiranom županijskom proračunu kojeg čini proračun Županije i financijski planovi svih njezinih proračunskih korisnika.

## Što je Odluka o izvršavanju proračuna?

Uz svaki proračun na lokalnoj i regionalnoj razini donosi se i Odluka o izvršavanju proračuna za tu fiskalnu godinu. Tim dokumentom se utvrđuju razna pitanja vezana za izvršenje proračuna kao što su upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom, opseg zaduživanja i jamstva, korištenje namjenskih prihoda, prava i obveze korisnika proračunskih sredstava i dr. Ukratko, Odlukom o izvršavanju proračuna utvrđuju se „pravila igre“ za sve korisnike proračuna za fiskalnu godinu.

### **Rebalans proračuna**

Jedno od najvažnijih proračunskih načela je načelo uravnoteženosti prema kojem ukupna visina raspoloživih sredstva mora odgovarati ukupnoj visini planiranih rashoda i izdataka. Tijekom fiskalne godine, koja je relativno duga, može doći do neusklađenosti planiranih prihoda/primitaka i rashoda/izdataka, pa se njihovo ponovno uravnoteženje vrši putem rebalansa proračuna.

### **Sudjelovanje u izradi proračuna**

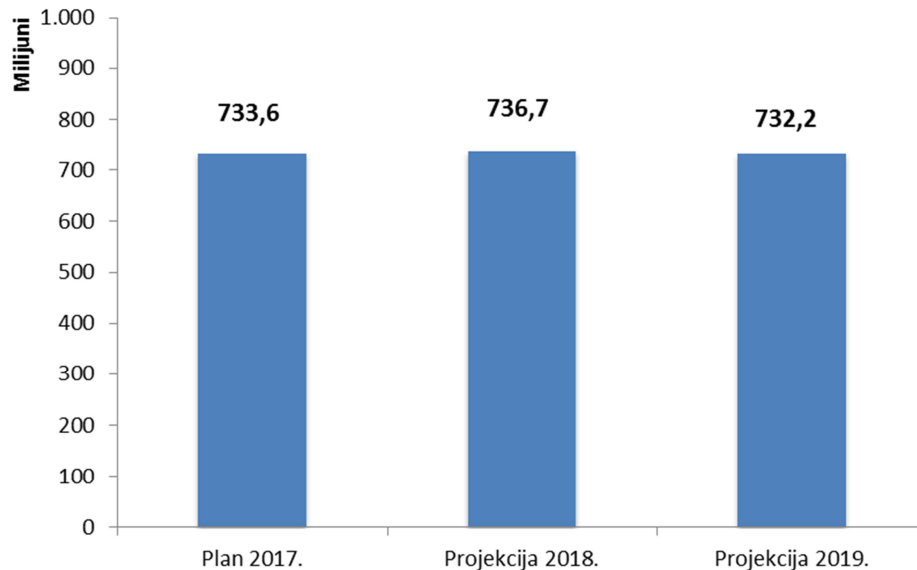
Osim upravnih odjela Županije i županijskih proračunskih korisnika i građani, pravne osobe i druge zainteresirane strane imaju mogućnost uključivanja u proces izrade proračuna na način da mogu dostaviti svoje komentare na Nacrt prijedloga Proračuna Primorsko-goranske županije putem, za to predviđenog obrasca u sklopu savjetovanja s javnošću.

## PRORAČUN PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

### Proračun za 2017. godinu

Županijska skupština Primorsko-goranske županije usvojila je Proračun Primorsko-goranske županije za 2017. godinu i projekcije za 2018. i 2019. godinu na 32. sjednici od 24. studenog 2016. godine. Isti je objavljen u Službenim novinama Primorsko-goranske županije broj 30/2016 kao i na web stranicama Primorsko-goranske županije.

### Ukupan iznos Proračuna Primorsko-goranske županije za razdoblje. 2017.-2019. godine



### Proračunski prihodi i primici

Budući da se od 2016. godine izrađuje konsolidirani Proračun Županije prihodna strana Proračuna, osim vlastitih izvora Županije, sadrži i vlastite i namjenske prihode njenih proračunskih korisnika.

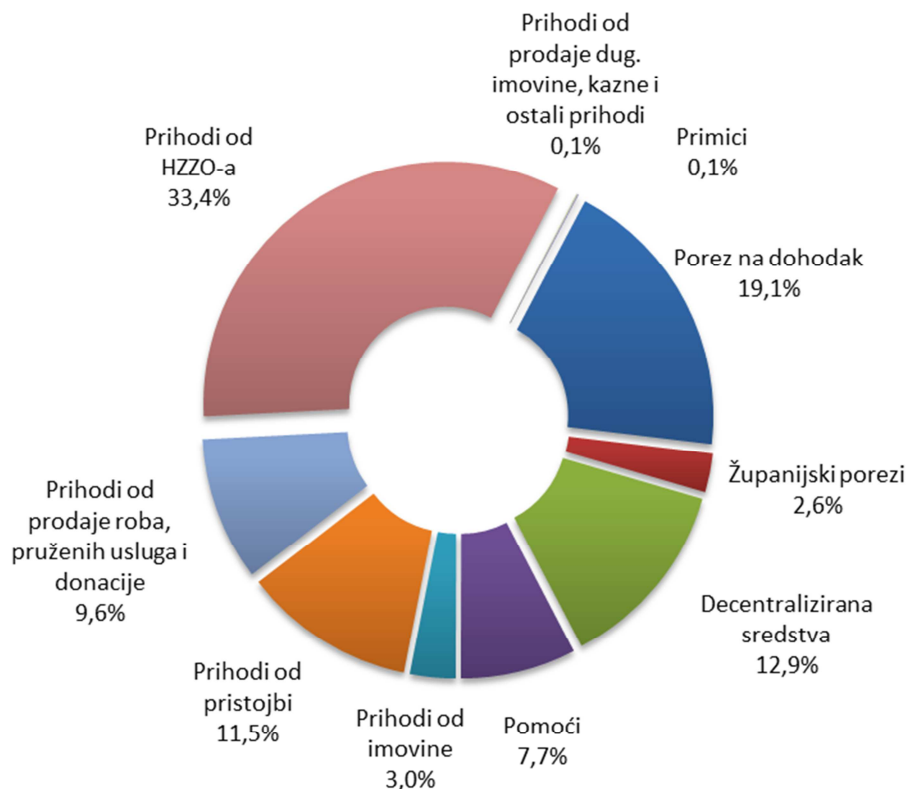
### Struktura ukupnih proračunskih prihoda za 2017. godinu



Visina konsolidiranog Proračuna Primorsko-goranske županije za 2017. godinu iznosi 733,6 milijuna kuna, a čine ga sljedeći prihodi i primici:

<i>Milijuni kn</i>	
<b>PRIHODI I PRIMICI</b>	<b>Plan 2017.</b>
<b>Prihodi poslovanja</b>	<b>732,8</b>
Prihodi od poreza	192,7
Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	117,5
Prihodi od imovine	22,3
Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	84,3
Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija	70,4
Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	245,3
Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	0,3
<b>Prihodi od prodaje nefinancijske imovine</b>	<b>0,2</b>
Prihodi od prodaje proizvedene dugotrajne imovine	0,2
<b>Primici od financijske imovine i zaduživanja</b>	<b>0,6</b>
Primici od prodaje dionica i udjela u glavnici	0,6
Primici od zaduživanja	0,04
<b>UKUPNI PRIHODI I PRIMICI</b>	<b>733,6</b>

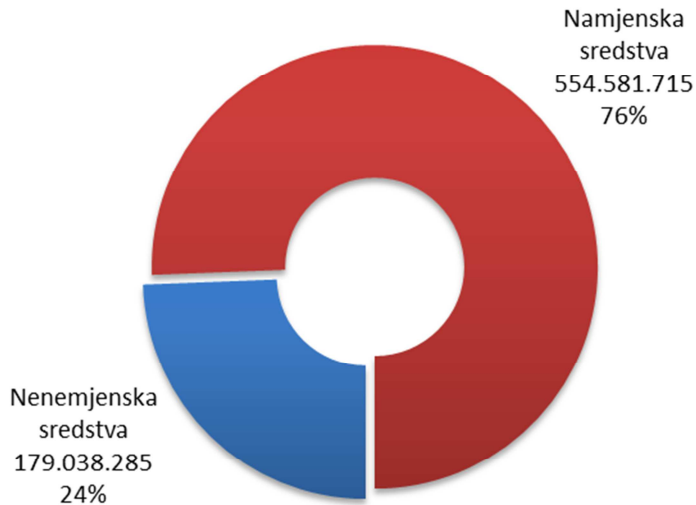
**Struktura proračunskih prihoda za 2017. godinu**



Od ukupnog županijskog proračuna za 2017. godinu, čak tri četvrtine sredstava (554,6 mil.kuna) ima već unaprijed određenu namjenu korištenja sukladno posebnim zakonima i

drugim aktima, dok jednu četvrtinu (179,0 mil.kuna) čine nenamjenska sredstva proračuna koja se usmjeravaju u projekte od interesa za Županiju i njezine građane.

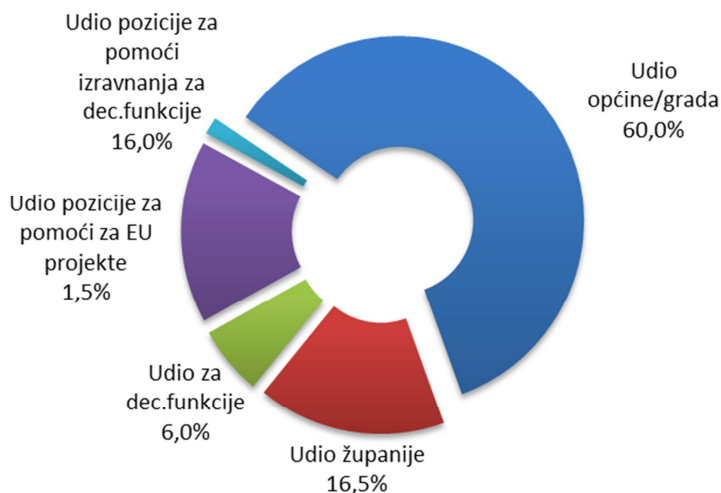
**Udio nenamjenskih i namjenskih sredstava u ukupnom Proračunu Županije za 2017. godinu**



U strukturi nenamjenskih sredstava proračuna najveći udio pripada porezima (89%).

Najznačajniji županijski porezni prihod je porez na dohodak koji se obračunava na oporezivi dio dohotka pojedinca po propisanim stopama. Porez na dohodak zajednički je porez koji se dijeli između države, grada i županije.

**Standardno dijeljenje poreza na dohodak**



Osim poreza na dohodak koji je zajednički porez, Županija ostvaruje prihode i od drugih „županijskih“ poreza koji se u cijelosti uplaćuju u županijski proračun.

Županijski porezi su: porez na cestovna motorna vozila, porez na plovila, porez na nasljedstva i darove i porez na automate za zabavne igre.

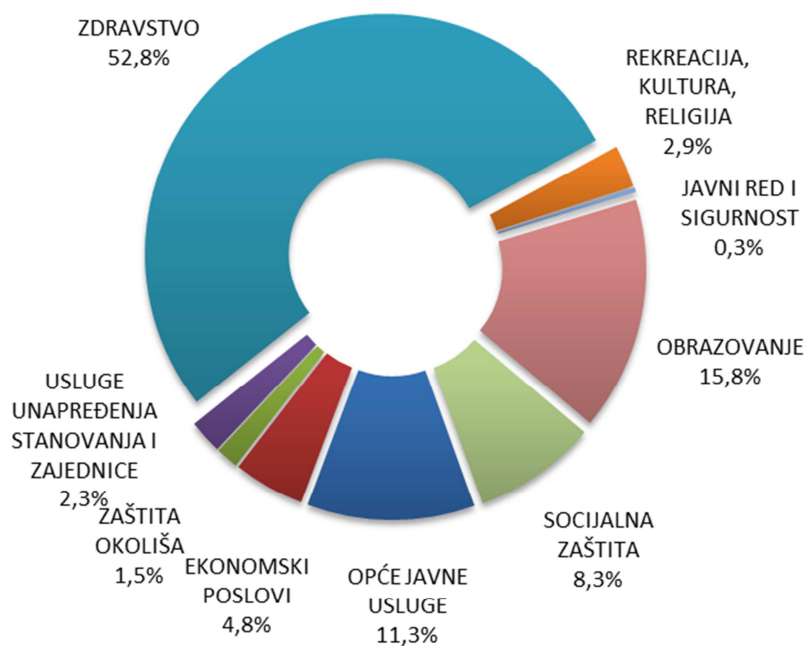
## Proračunski rashodi i izdaci

Proračunske rashode možemo promatrati po funkcijskoj klasifikaciji tj. razvrstane prema njihovoj namjeni.

### Proračunski rashodi po funkcijskoj klasifikaciji 2017. godinu

FUNKCIJE	Plan za 2017.
OPĆE JAVNE USLUGE	83,0
JAVNI RED I SIGURNOST	2,3
EKONOMSKI POSLOVI	35,2
ZAŠTITA OKOLIŠA	11,1
USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	16,6
ZDRAVSTVO	387,4
REKREACIJA, KULTURA, RELIGIJA	21,0
OBRAZOVANJE	116,0
SOCIJALNA ZAŠTITA	61,0
SVEUKUPNO	733,6

Najveći dio županijskog proračuna usmjeren je u zdravstvo (52,8%), zatim obrazovanje (15,8%) i opće javne usluge (11,3%).



Gore navedeni podaci u stvari predstavljaju raspored proračunskih sredstava prema funkcijama države i ako se tim podacima doda i raspored rashoda i izdataka prema ekonomskoj klasifikaciji dobit će se cjelovita informacija o funkcijskoj i ekonomskoj namjeni proračunskih sredstava u 2017. godini.

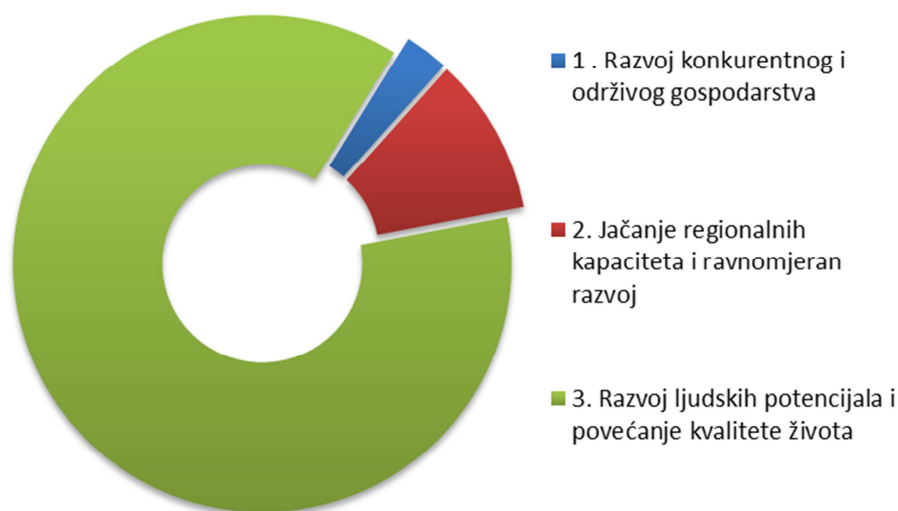


NAZIV	OPĆE JAVNE USLUGE	JAVNI RED I SIGURNOST	EKONOMSKI POSLOVI	ZAŠTITA OKOLIŠA	USLUGE UNAPREĐENJA STANOVANJA I ZAJEDNICE	ZDRAVSTVO	REKREACIJA, KULTURA, RELIGIJA	OBRAZOVANJE	SOCIJALNA ZAŠTITA	Sveukupno
Rashodi za zaposlene	38,58	0,00	1,40	1,62	4,52	227,80	6,22	11,52	29,04	320,70
Materijalni rashodi	25,08	0,06	7,47	3,76	3,68	123,81	3,73	69,97	22,07	259,63
Financijski rashodi	2,01	0,00	0,00	0,01	0,00	1,03	0,02	0,22	0,18	3,48
Subvencije	0,00	0,00	5,72	1,50	0,23	0,00	2,70	0,00	0,00	10,15
Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	1,21	0,00	7,15	2,80	4,88	0,80	1,86	2,21	2,36	23,27
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	0,01	0,00	0,10	0,00	0,00	0,36	0,00	15,19	0,73	16,38
Ostali rashodi	6,07	2,26	12,14	0,24	3,25	0,83	5,46	0,25	2,57	33,09
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	9,28	0,02	1,10	1,17	0,07	28,74	0,87	16,59	4,05	61,88
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,78	0,00	0,16	0,04	0,00	3,97	0,10	0,00	0,00	5,05
<b>Sveukupno</b>	<b>83,01</b>	<b>2,34</b>	<b>35,24</b>	<b>11,13</b>	<b>16,64</b>	<b>387,35</b>	<b>20,97</b>	<b>115,95</b>	<b>61,00</b>	<b>733,62</b>

### Povezanost Proračuna sa strateškim dokumentima

Pored rasporeda po funkcijama i ekonomskoj namjeni, proračunska sredstva su u Posebnom dijelu Proračuna prikazana i po programskoj klasifikaciji, odnosno po programima, projektima i aktivnostima. Svaki od proračunskih programa povezan je i sa strateškim ciljevima i prioritetima iz Razvojne strategije Primorsko-goranske županije za razdoblje 2016.-2020. godine. Prikaz usmjerenosti proračunskih sredstava u 2017. godini prema strateškim ciljevima ukazuje i na strateško opredjeljenje Županije prema razvoju ljudskih potencijala i povećanju kvalitete života građana.

#### Usmjerenost proračuna prema strateškim ciljevima razvoja



### Značajniji projekti i aktivnosti u 2017. godini

Primorsko-goranska županija nositelj je provedbe ili sudjeluje u financiranju niza kapitalnih i tekućih projekata, te aktivnosti u školstvu, zdravstvu, prometu i drugim područjima svoje nadležnosti. Svi projekti i aktivnosti iskazani su u proračunu prema izvorima financiranja i vrstama rashoda, a u nastavku su izdvojeni neki od njih.

## ZDRAVSTVO

<i>Bolnica na otvorenom - Lječilište Veli Lošinj</i>	150.000 kn
<i>Sanitetski prijevoz pacijenata u Gorskom kotaru - Dom zdravlja PGŽ</i>	184.000 kn
<i>Zdravstveno-rekreativni kamp za djecu iz Vukovara i djecu s cerebralnom i dječjom paralizom - Lječilište Veli Lošinj</i>	220.900 kn
<i>Zanavljanje voznog parka</i>	264.705 kn
<i>Palijativna zdravstvena skrb u Gorskom kotaru - Dom zdravlja PGŽ</i>	298.000 kn
<i>Palijativna zdravstvena skrb - Hospicij "Marija K. Kozulić"</i>	300.000 kn
<i>Projekt rekonstrukcije zdravstvene stanice u Kraljevici - Grad Kraljevica</i>	300.000 kn
<i>Sufinanciranje Kliničkog bolničkog centra Rijeka</i>	450.000 kn
<i>Sufinanciranje HMP u turističkoj sezoni - Zavod za hitnu medicinu PGŽ</i>	541.000 kn
<i>Sufinanciranje dežurne ambulante - Dom zdravlja PGŽ</i>	580.000 kn
<i>Revitalizacija Lječilišnog Centra Veli Lošinj</i>	11.343.279 kn
<i>Zakonski standard održavanja i opremanja - popis prioriteta</i>	13.080.837 kn

## ŠKOLSTVO

<i>Stipendiranje deficitarnih zanimanja</i>	360.000 kn
<i>Osiguranje prehrane djece u osnovnim školama</i>	500.000 kn
<i>Produženi boravak učenika-putnika</i>	615.000 kn
<i>Izgradnja nove zgrade osnovne škole u Marinićima - Općina Viškovo</i>	750.000 kn
<i>Programi za poticanje dodatnog odgojno-obrazovnog stvaralaštva</i>	1.134.300 kn
<i>Dogradnja OŠ Čavle - Općina Čavle</i>	2.000.000 kn
<i>Energetska obnova zgrada osnovnih škola</i>	3.000.000 kn
<i>Sufinanciranje rada pomoćnika u nastavi</i>	3.753.176 kn
<i>Sufinanciranje prijevoza učenika srednjih škola - Odluka MZOS</i>	9.400.000 kn
<i>Izgradnja, rekonstrukcija i opremanje objekata školstva</i>	10.241.316 kn

## TURIZAM

<i>Programi kreditiranja poduzetništva u turizmu</i>	435.000 kn
<i>Potpora razvoju selektivnih oblika turizma</i>	640.000 kn
<i>Program oglašavanja zračnog prijevoza od interesa za turizam PGŽ</i>	650.000 kn
<i>Sufinanciranje kapitalnih projekata razvoja turizma</i>	800.000 kn
<i>Projekt Mala Barka 2</i>	2.300.000 kn

## PODUZETNIŠTVO

<i>Potpore inovatorima, udrugama inovatora i komercijalizacija inovacija</i>	163.000 kn
<i>Projekt Komercijalizacija inovacija</i>	170.000 kn
<i>Razvoj malih poslovnih zona</i>	685.500 kn
<i>Programi kreditiranja poduzetništva</i>	3.370.000 kn

## POMORSKO DOBRO I POMORSKI PROMET

<i>Utvrđivanje granica i koncesioniranje pomorskog dobra</i>	1.241.000 kn
<i>Održavanje pomorskog dobra – izvan lučko područje</i>	1.500.000 kn
<i>Dogradnja i rekonstrukcija luke Podvorska - ŽLU Crikvenica</i>	1.000.000 kn
<i>Dogradnja i rekonstrukcija luke Njivice - ŽLU Krk</i>	1.250.000 kn
<i>Dogradnja i rekonstrukcija luke Punat - ŽLU Krk</i>	1.250.000 kn
<i>Dogradnja operativnog mola i trajektne rampe u luci Susak - ŽLU Mali Lošinj</i>	1.500.000 kn
<i>Poticanje rada županijskih lučkih uprava</i>	1.809.000 kn

## CESTOVNI I ZRAČNI PROMET

<i>Poticanje i praćenje sigurnosti prometa na cestama</i>	245.000 kn
<i>Županijski linijski javni cestovni prijevoz putnika</i>	355.000 kn
<i>Javne i nerazvrstane ceste na području Županije</i>	450.000 kn
<i>Rekonstrukcija križanja na nerazvrstanoj cesti Novi Vinodolski-Bribir - Grad Novi Vinodolski</i>	500.000 kn
<i>Održavanja objekata i opreme te podizanje sigurnosno-prometnih standarda aerodroma na području Županije</i>	625.000 kn
<i>Pripremne radnje za cestu Ž 5161 Mali Lošinj - Veli Lošinj - ŽUC</i>	1.650.000 kn

## REGIONALNI RAZVOJ

<i>e-Županija</i>	230.000 kn
<i>Projekt "BLUEISLANDS"</i>	357.800 kn
<i>Jačanje kapaciteta za korištenje ESI fondova u Primorsko-goranskoj županiji</i>	647.400 kn
<i>Glavni plan razvoja prometnog sustava funkcionalne regije Sjeverni Jadran</i>	1.496.660 kn
<i>Programi ravnomjernog razvitka</i>	2.650.000 kn
<i>Regionalni sportsko-rekreacijski i turistički centar Platak</i>	4.750.000 kn

## SOCIJALNA POLITIKA I MLADI

<i>Adaptacija Doma za starije osobe "Kantrida"</i>	193.088 kn
<i>Radno okupacijske aktivnosti korisnika u ustanovama socijalne skrbi PGŽ</i>	197.000 kn
<i>Uređenje Parka seniora DZSO Volosko</i>	200.000 kn
<i>Potpورا programima izvaninstitucijske skrbi u JLS</i>	350.000 kn
<i>Ured za mlade PGŽ - poticanje samozapošljavanja, socijalnog poduzetništva i zadrugarstva</i>	400.000 kn
<i>Projekt uređenja multifunkcionalnog društvenog doma za mlade Gomirje</i>	3.000.000 kn

## KULTURA

<i>Županijski bibliobus (Gradska knjižnica Rijeka)</i>	300.000 kn
<i>Projekt Mala Barka 2</i>	696.500 kn
<i>Europska prijestolnica kulture 2020</i>	1.150.000 kn

## SPORT

<i>Uređenje SKI poligona „Rudnik“ Tršće – Grad Čabar</i>	100.000 kn
<i>Potpورا omladinskim „pogonima“ prvoligaških klubova PGŽ</i>	200.000, kn
<i>Programi sportova osoba s invaliditetom – Savez sportova osoba s invaliditetom PGŽ</i>	235.000 kn
<i>Programi školskog sporta – Savez školskih sportskih društava PGŽ</i>	330.000 kn
<i>Upravljanje RSRTC Platak – Goranski sportski centar d.o.o.</i>	894.000 kn
<i>Centar bazičnih sportskih priprema – Goranski sportski centar d.o.o.</i>	1.060.000 kn
<i>Programi općeg sportskog razvoja – Zajednica sportova PGŽ</i>	2.983.000 kn

## **ZAŠTITA OKOLIŠA**

<i>Praćenje stanja okoliša i informiranje javnosti, izrada projekata i stručnih elaborata</i>	<i>125.000 kn</i>
<i>Jadranski edukativno-istraživački centar za reagiranja na iznenadna onečišćenja mora</i>	<i>240.000 kn</i>
<i>Centar za posjetitelje Beli</i>	<i>800.000 kn</i>
<i>Razvoj integralnog sustava gospodarenja otpadom PGŽ</i>	<i>1.535.000 kn</i>
<i>Zaštita mora, morske obale i okoliša</i>	<i>2.330.000 kn</i>

## **RURALNI RAZVOJ**

<i>Program kreditiranja poljoprivrede</i>	<i>250.000 kn</i>
<i>Financiranje programskih aktivnosti razvitka poljoprivrede</i>	<i>440.000 kn</i>
<i>Ruralni razvoj</i>	<i>803.000 kn</i>
<i>Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj</i>	<i>1.800.000 kn</i>

## **FINANCIRANJE RADA UDRUGA**

Županija već dugi niz godina surađuje s udrugama u provedbi javnih politika, a ta se suradnja najčešće očituje kroz različite oblike financijske podrške projektima i programima od interesa za opće dobro te je za sljedeću godinu za navedene namjene planirano preko 8,5 milijuna kuna. Od 2016. godine pravila financiranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge su se promijenila u cilju veće transparentnosti, a Godišnji plan raspisivanja natječaja za navedene programe i projekte možete pronaći ovdje:

<http://www.pgz.hr/natiecaji>.

## **TRANSPARENTNOST RADA**

Kako bi dodatno podigla transparentnost proračunskih podataka Županija se uključila u projekt „Otvoreni proračun“, realizacijom kojega je omogućeno da se putem jednostavne aplikacije prezentiraju podaci o proračunima županija. Navedene podatke možete pronaći na slijedećoj adresi: <http://proracun.datasimplified.com/primorsko-goranska/> ili [http://hrvzz.hr/otvoreni\\_proracun/](http://hrvzz.hr/otvoreni_proracun/).